

ISSN 2227-2844

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 1 (290) СІЧЕНЬ

2015

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

№ 1 (290) січень 2015

Засновано в лютому 1997 року (27)

Свідоцтво про реєстрацію:

серія КВ № 14441-3412ПР,

видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку

наукових фахових видань України

(педагогічні науки)

Наказ Міністерства освіти і науки України № 793 від 04.07.2014 р.

Журнал включено до переліку видань реферативної бази даних

«Україніка наукова» (угода про інформаційну співпрацю

№ 30-05 від 30.03.2005 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

(протокол № 5 від 30 січня 2015 року)

Виходить двічі на місяць

Засновник і видавець –
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор – доктор педагогічних наук, професор **Курило В. С.**

Заступник головного редактора –

доктор педагогічних наук, професор **Савченко С. В.**

Випускаючі редактори –

доктор історичних наук, професор **Михальський І. С.,**

доктор медичних наук, професор **Виноградов О. А.,**

доктор біологічних наук, професор **Іванюра І. О.,**

доктор філологічних наук, професор **Галич О. А.,**

доктор філологічних наук, професор **Глуховцева К. Д.,**

кандидат філологічних наук, професор **Пінчук Т. С.,**

доктор філологічних наук, професор **Дмитренко В. І.,**

доктор педагогічних наук, професор **Харченко С. Я.**

Редакційна колегія серії „Педагогічні науки”:

доктор педагогічних наук, професор **Ваховський Л. Ц.,**

доктор педагогічних наук, професор **Гавриш Н. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Докучаєва В. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Лобода С. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Караман О. Л.,**

доктор педагогічних наук, професор **Сташевська І. О.,**

доктор педагогічних наук, професор **Хриков Є. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Чернуха Н. М.**

Редакційні вимоги

до технічного оформлення статей

Редколегія «Вісника» приймає статті обсягом 4 – 5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку. Статті подаються надрукованими на папері в одному примірнику з додатком диска. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А-4; усі поля (верхнє, нижнє, правє й лівє) — 3,8 см ; верхній колонтитул — 1,25 см , нижній — 3,2 см .

У верхньому колонтитулі зазначається: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № ** (***), 2012.

Статті у «Віснику» повинні бути розміщені за рубриками.

Інформація про УДК розташовується у верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний). Ініціали і прізвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1,5 см (відступ першого рядка), шрифт жирний. Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладається за планом: постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але графічно виділяти їх не треба.

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати. Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга – номер сторінки, наприклад: [1, с. 21] або [1, с. 21; 2, с. 13 – 14]. Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова «Список використаної літератури» або після слів «Список використаної літератури і примітки» (без двокрапки) у порядку цитування й оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом.

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 15 рядків (українською, російською) та 22 рядки (англійською) мовами із зазначенням прізвища, ім'я та по-батькові автора, назви статті та ключовими словами (3 – 5 термінів).

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора).

На окремому аркуші подається довідка про автора: (прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада, звання, учений ступінь; адреса навчального закладу, кафедри; домашня адреса; номери телефонів (службовий, домашній, мобільний).

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

1.	Касьян Т. К. Організація навчання декоративно-прикладному мистецтву на Катеринославщині у другій половині XIX – на початку XX ст., як педагогічна проблема...	6
2.	Мальцева О. І. Антирелігійна пропаганда в школах радянської України (20 – 30-ті роки XX століття).....	11
3.	Маркова Н. В. Гендерні аспекти педагогічної професії.....	18
4.	Мороз В. П. Дослідження студентського самоврядування на засадах лідерства: теоретико-методологічне обґрунтування....	26
5.	Семенова А. В. Категорія «ціннісний досвід» як характеристика взаємодії людини.....	32
6.	Speranska-Skarga M. A. Lifelong Learning Competences in Context of Knowledge-based Economy.....	40

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

7.	Брусенко А. С. Формування культури самопрезентації майбутніх соціальних педагогів у позааудиторній роботі.....	48
8.	Володавчик В. С. Сутність і структура професійної мобільності фахівця.....	53
9.	Желанова В. В. Смыслогенез майбутнього вчителя початкових класів у технології контекстного навчання.....	59
10.	Коваленко Д. В. Теоретичне обґрунтування процесуального блоку системи професійно-правової підготовки інженера-педагога.....	68
11.	Ларіонова Н. Б. Мета, зміст і форма практики майбутніх соціальних педагогів.....	76
12.	Луганцева О. Г. Формування і розвиток у майбутніх соціальних педагогів професійно важливих для роботи із сім'єю якостей.....	85
13.	Нечаєва О. В. Зміст підготовки майбутніх учителів основ здоров'я до статевого виховання підлітків.....	95
14.	Proshkin V. V., Proshkina I. A. Students' scientific activities as a major component in future teachers' university training.....	102
15.	Райхман Є. І. Організація науково-дослідної роботи майбутніх магістрів педагогічної освіти.....	108
16.	Химченко О. М. Функції та компоненти культурного саморозвитку майбутніх педагогів.....	115

A substantial component of preparing students for sex education of teenagers is offered in three stages. At each stage of improving the training of future teachers of basic health was due to additions of professional disciplines educational information in the context of arming students with the knowledge on sexual education of teenagers on a spiritual basis. At the first stage of training to Supplement the relevant educational material were chosen such disciplines as General and pedagogical valeology", "Fundamentals of medical knowledge with the methodology of teaching", "Health systems of East and West". In the second stage of preparation of students who were captured during a second and third courses new material was added in such disciplines as "Health technologies (mental aspect)", "Health technologies (spiritual aspect)". Presents the author's course "the Formation of sexual culture of the modern adolescent". The content of the course is intended to acquaint students with such topics as: Historical and pedagogical aspects of sex education of the individual; the Experience of sex education in the developed world; the Purpose, objectives and characteristics of sex education of teenagers; Spiritual, mental and physiological components of sexual education of teenagers; the Place of educational institutions in the formation of sexual culture of the pupils of the primary school. In the third phase (year 4) additional material we have implemented to such subjects as: "Health education", "Family Health and reproductive health", "Methods of teaching of the basics of health".

Key words: the content of training, future teachers of basic of health, sex education, teenagers.

Стаття надійшла до редакції 11.12.2014 р.

Прийнято до друку 30.01.2015 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Харченко С. Я.

УДК 378.011.3-051:001.89

V. V. Proshkin, I. A. Proshkina

STUDENTS' SCIENTIFIC ACTIVITIES AS A MAJOR COMPONENT IN FUTURE TEACHERS' UNIVERSITY TRAINING

Activity analysis of leading European universities shows that improvement of future teachers' training is efficiently realized by role of science growth and cardinal changes in the educational process. A research work must be taken as a basis of educational process. The analysis of a domestic higher education system let us assert that there is lack of mechanisms of science and education integration in the future teachers' university training.

Learning the authors' works (G. Alexandrov, V. Aphanasiev, V. Bezrukov, V. Bezpalko, I. Blauberg, A. Gluzman, M. Danilov, V. Dokuchaeva, V. Zagviazinskiy, T. Ilina, M. Kagan, V. Kraevskiy,

Yu. Konargevskiy, N. Kuzmina, V. Kushnir, L. Spirin, V. Sadovskiy etc.) gave us an opportunity to understand that the most efficient problem solving that deals with science and education integration can be got by using the system approach as a leading and strategic direction of modern scientific cognition.

Learning the study about 'Integration research and educational work in the future teachers' university training' that is carried out at Lugansk Taras Shevchenko National University we worked out the pedagogical system (PS) of integration research and educational work. Under such system we consider a variety of interrelated components (aim, subject and object, substantive, technological and also motivational and stimulation). They have common functioning aim and single leadership that we need to create organized and purposeful pedagogical influence on future teachers' university training based on educational process realization through the research activity.

The aim of the article is explanation of major directions of technological components PS: students' participation in research activities that stimulate their individual creativity and development of students' research system such as scientific seminars, conferences, competitions, scientific work exhibition etc.

It is known that testing is the way to estimate research quality in terms of study, analysis and observation. The testing includes collective discussion, reviewing, examination and publication of the results at special journals, statement reports, information that is held on scientific and practical conferences and seminars. What is more the research results have been presented by outer reviewer when outside establishment or researcher acts as a reviewer [1, p. 24 – 26].

Scientific and practical conferences and seminars are the most common forms of students' research work. The main aim is to involve students in research and practical activity, stimulation and supporting students' research work, ascertainment of contacts and development of scientific connections between young scientists of different regions.

Research conferences include not only theoretical research reports but also discussion the ways of solution practical research and pedagogical goals. They promote interfacing between higher educational establishment and school and they help students to practice.

Working at research and methodological seminars and research conferences future teachers acquire a habit of public speech, communication with auditory, skills to argue their own point of view. It promotes development of knowledge, formation of research and pedagogical thinking, ability to hold debate and work with scientific literature.

Organizers and participants need to pay attention and show patience taking part in a conference. We can single out some kinds of scientific materials that are discussed at scientific conferences:

- the results of own researches supported or unconfirmed by practice;
- authors' study results and ideas of hypotheticalal character;

- authors' generalization of research mentioned in special literature;
- description and analysis of author's experiment;
- author's generalization of practical work in the organization [2, с. 126].

Students' publications are major forms of approbation results of research study.

We share Kurilo's opinion that students often consider research paper as a definite end in itself. An article must not be written for the sake of the article it is only the form of implementation of specific results of the research that has been done. Only got the definite result and made sure that it can be publicly estimated you can prepare the article and publish it [3, p. 15].

We have aim to activate student's scientific work, so we organize the publication of 'Scientific search of young researches'. At the beginning of each school year university's departments start the preparation for student's publication. As a rule such work coincides with fulfillment of a course work, graduate work, master's degree or pedagogical practice.

Students' work have to correspond to some rules, this is essential condition. We train young researchers to reveal pedagogical problem, correlate it with important scientific and practical tasks; students need to test fundamental research papers and analyze publications, find the problem solving and point out its unsolved parts. The significant factors are the aim and task formulation, conclusion and future outlooks.

The effective form of integration the research and educational work in the university are students' research work competition that are held to activate students' research work as a main factor of forming new type specialists and creation the system of wide involvement to research work, design work, inventive work and engineering activity.

Carrying out students' research work competition it is important to say that the main aim is the maximal integration of research and educational work. Moreover, many years' experience of organization such competition let us assert that students have many difficulties that interfere with goal achievement. Some problems are widespread that is why we need to consider them.

Students who do not have enough research skills think that scientific adviser must choose a research issue. The issue intrusion is not the best way because scientific interest is not taken into consideration as well as students' skills and knowledge and tendency [4, p. 79]. Students tend to believe that scientific work is a very simple thing. As a result, they have a very high plagiarism level, talking about an irrelevant problem and having a lack of experience [5, p. 92].

Students do not have enough skills to work with scientific sources, take notes, plan, put forward a hypothesis, conclude, and present the results that they need to work as a future teacher. Therefore, we need to work out some special measures that can contribute to overcome obstacles in scientific work writing.

We suggest conducting seminars and considering peculiarities of preparation for students' scientific work competition. We can suggest following the next questions on seminars. We need to discuss the research issue, work out scientific discourse, fulfill work identification using the scientific traditions, work with scientific schools and different approaches, master basic statistical procedures, mathematical research methods etc.

One more form of the scientific work that is closely related to educational process is specialty and academic subject competitions. They have a special target of identification, selection, gifted students' youth support, development and realization students' skills and creative work encouragement, increasing quality of training specialists, educational and cognitive activity activation, improvement of educational process, participants' selection for national stage of competition.

Competition has several stages. An organizing committee identifies their quantity (theoretical, practical and experimental etc), forms of implementation (writing works, interview, presentation, testing etc.).

Participation in students' competitions contributes to knowledge improvement and creative skills development. It imparts research, individual, and teamwork.

We worked out the tasks for psychological competition:

- a problem task which demands deep knowledge in some spheres of psychology (age-related, legal etc.);
- tasks that are required knowledge and skills classification (development of author's classification, the systemic analysis using different point of views);
- practical oriented tasks (problem situation analysis, compiling plan of operation with client, psychological recommendation);
- a work with projective methodology as a way to control students' practical skills.

Research tasks have some special meaning. These tasks demand the activation of scientific and pedagogical thinking and search of creativity decisions. It is not enough to have the theoretical basis to win a competition it is necessary to have creative strategy and resourcefulness.

Students' competition is the effective technology and its introduction promotes forming of basic qualities which competitive specialist has dealing with professional knowledge (universe of discourse knowledge, psychological and pedagogical knowledge, communicative culture etc.) [6, p. 33 – 35].

Thus students' participation in scientific activities is an education pointed at mastering new experience. As a result, we can deal with appearance of new experience. The development of motivational and promoting component of pedagogical system of integration research and educational activity in future teachers' university training will be the subject of our further research.

References

- 1. Biluha M. T.** Osnovy naukovykh doslidzhen' / M. T. Biluha. – K., 1997. – 271 p. [Biluha M. T. The basis of scientific researches / M. T. Biluha. – K., 1997. – 271 p.]. **2. Balaban V. A.** Nauchno-issledovatel'skaja rabota i uchastie prepodavatelej vuza v nauchnykh konferencijah / V. A. Balaban // Vestnik Tihookeanskogo gosudarstvennogo jekonomicheskogo universiteta. – 2005. – № 4. – P. 125 – 130. [2. Balaban V. A. Research work and teachers' participation in research conference / V. A. Balaban // Bulletin of Pacific state economic university. – 2005. – № 4. – P. 125 – 130]. **3. Kurylo V. S.** Dysertacijna robota jak forma pedagogichnogo doslidzhennja / V. S. Kurylo, V. K. Sydorenko, G. V. Tereshhuk. – K. – Ternopil', 2007. – 80 p. [Kurylo V. S. Dissertation work as a form of pedagogical research / V. S. Kurylo, V. K. Sydorenko, G. V. Tereshhuk. – K. – Ternopil', 2007. – 80 p.]. **4. Kachnev V. I.** Formirovanie u studentov issledovatel'skih navykov / V. I. Kachnev // Vysshee obrazovanie segodnja. – 2008. – № 5. – P. 79 – 81. [4. Kachnev V. I. Formation of students' research skills / V. I. Kachnev // Higher education today. – 2008. – № 5. – P. 79 – 81]. **5. Glikman I. Z.** Podgotovka k tvorchestvu: uchebnoe issledovanie / I. Z. Glikman // Shkol'nye tehnologii. – 2006. – № 3. – P. 91 – 95. [Glikman I. Z. Preparation to creativity: educational research / I. Z. Glikman // Schools' technologies. – 2006. – № 3. – P. 91 – 95]. **6. Shukshina T. I.** Pedagogicheskaja olimpiada kak gumanitarnaja tehnologija formirovanija professional'noj kompetentnosti / T. I. Shukshina, T. V. Tat'janina // Vysshee obrazovanie segodnja. – 2009. – № 11. – P. 33 – 37. [Shukshina T. I. Pedagogical competition as liberal technology of professional competence' formation / T. I. Shukshina, T. V. Tat'janina // Higher education today. – 2009. – № 11. – P. 33 – 37.]

Прошкін В. В., Прошкіна І. О. Наукові студентські заходи як найважливіший компонент університетської підготовки майбутніх учителів

У статті подано структуру педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів, яка включає компоненти: цільовий, суб'єкт-об'єктний, змістовий, технологічний, мотиваційно-стимуляційний. Розглянуто найважливіший напрям технологічного компонента педагогічної системи – участь студентів у наукових семінарах, конференціях, конкурсах, виставках наукових робіт, олімпіадах з навчальних дисциплін і спеціальностей. Розроблено технологію організації та проведення наукових студентських заходів змагального характеру, а також випуску збірника студентських наукових робіт. Виділено види наукових матеріалів, які обговорюють на наукових конференціях. У межах діяльності студентських наукових груп подано цикл науково-методичних семінарів, спрямованих на підготовку студентів до конкурсу наукових робіт.

Ключові слова: інтеграція науки й освіти, університетська підготовка, науковий захід.

Прошкин В. В., Прошкина И. А. Научные студенческие мероприятия как важнейший компонент университетской подготовки будущих учителей

В статье представлено структуру педагогической системы интеграции научно-исследовательской и учебной работы будущих учителей, которая включает компоненты: целевой, субъект-объектный, содержательный, технологический, мотивационно-стимуляционный. Рассмотрено важнейшее направление технологического компонента педагогической системы – участие студентов в научных семинарах, конференциях, конкурсах, выставках научных работ, олимпиадах по учебным дисциплинам и специальностям. Разработано технологию организации и проведения научных студенческих мероприятий состязательного характера, а также выпуска сборника студенческих научных работ. Выделены виды научных материалов, которые обсуждаются на научных конференциях. В рамках деятельности студенческих научных групп представлено цикл научно-методических семинаров, направленных на подготовку студентов к конкурсу научных работ.

Ключевые слова: интеграция науки и образования, университетская подготовка, научное мероприятие.

Proshkin V. V., Proshkina I. A. Students' scientific activities as a major component in future teachers' university training

This article is about the structure of the pedagogical system of integration future teachers' research and educational work, which includes components such as target, subject and object, substantive, technological, motivational and incentive. These components have been united by common objective of functioning and unity of leadership. This is the essential condition for making of organized and purposeful pedagogical influence of future teachers' university training that implement educational process through the research activity.

This article is about major direction of technological component. It is scientific seminars, conferences, competitions, exhibitions of the research studies within academic subject and specialties etc. The technology of organization and implementation of students' scientific activities has been worked out.

Authors point out types of scientific materials that are discussed at the scientific conferences. The cycle of scientific and methodological seminars pointed at students' preparation for scientific work competition has been presented. The most important questions that are discussed at seminars such as the logics of carrying out the scientific research, development of scientific mechanism, application of fundamental statistical activities have been pointed out.

Key words: integration of science and education, university training, scientific arrangement.

Стаття надійшла до редакції 17.12.2014 р.

Прийнято до друку 30.01.2015 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Караман О. Л.

14. **Ларіонова Наталія Борисівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

15. **Лисенко Юлія Олегівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

16. **Литвинова Наталія Анатоліївна** – асистент кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

17. **Луганцева Оксана Геннадіївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

18. **Малишкін Андрій Миколайович** – вчитель фізкультури II категорії Сивашівської ЗОШ I-III ступенів Новотроїцького району Херсонської області, здобувач Харківської державної академії фізичної культури.

19. **Мальцева Ольга Іванівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

20. **Маркова Наталія Володимирівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

21. **Мороз Володимир Петрович** – аспірант кафедри педагогіки, в.о. декана Ровенківського факультету ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

22. **Нєчаєва Ольга Віталіївна** – аспірантка кафедри фізичної реабілітації і валеології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

23. **Отрощенко Наталія Леонідівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

24. **Пастух Наталія Валеріївна** – аспірантка кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

25. **Прошкін Володимир Вадимович** – доктор педагогічних наук, завідувач науково-методичного центру досліджень, наукових проектів та програм Київського університету імені Бориса Грінченка.

26. **Прошкіна Ілона Олександрівна** – аспірант ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

27. **Райхман Євген Ігорович**, аспірант ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

28. **Роман Сергій Володимирович** – доктор педагогічних наук, доцент кафедри хімії та біохімії ДЗ «Луганський національний

Наукове видання

ВІСНИК

Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(педагогічні науки)

№ 1 (290) січень 2015

Відповідальний за випуск:
д. п. н., проф. **О. Л. Караман**
к. п. н., доц. **Я. І. Юрків**

Здано до склад. 30.12.2014 р. Підп. до друку 30.01.2015 р.
Формат 60x84 1/8.Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 35,68. Наклад 200 прим. Зам. № 41.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
„Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, 92703. т/ф: (06461) 2-16-02.
e-mail: luguniv.info.edu@gmail.com
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.